

Mycoplasma bovis

Sjukdomsalstrare:

- Bakterien *Mycoplasma bovis*, en liten bakterie som tillhör mykoplasmerna, som inte har några cellväggar.
- Mykoplasma är känslig för upphettning och för desinficeringsmedel.
- Mykoplasma överlever utanför kroppssystemet i svala och fuktiga omgivningar.
- Är inte känslig för antibiotika vars effekt grundar sig på försvagning av cellväggen eller dess syntes.

Förekomst:

- Förekommer hos nötkreatur.
- Har första gången konstaterats som luftvägsinfektion i en kalvuppfödning i Finland i november 2012. Sedan dess har smittan uppträtt förutom som luftvägsinfektioner, även som öron- och ledinfektioner i ett flertal besättningar.
- *M. bovis*-mastiter har konstaterats hos ca. 0,3% av mjölkbesättningarna.
- Allmän nästan överallt annars, men veterligen är Norge och Nya Zeeland fria från sjukdomen.
- I Sverige har några fall av *M. bovis* konstaterats i en kartläggning i kalvuppfödning och i en mjölkbesättning 2012.
- I Europa förmodar man att 25-33% av kalvarnas lunginflammationer orsakas av *M.bovis*.

Spridning:

- Sprider sig via direkt kontakt i samband med beröring eller via kroppsvätska (nässeekret el. dyl.).
- Kan spridas från kon till kalven via mjölk (juverinflammationsform).
- Kan även smittas via sperma, ifall tjuren har en akut infektion. (Utan antibiotikatillsättning är smitta möjlig även via artificiell insemination (*M. bovis* har konstaterat i fryst sperma).
- Spridning mellan gårdar sker huvudsakligen via symptomfria djur i samband med köp av livdjur. Men smitta kan även ske via verktyg som har använts på gårdar där smittan finns eller via fordon som används av människor som varit i kontakt med smittade djur.

Inkubationstid:

- Oftast 2 - 6 dygn

Orsakar:

- Ekonomiska förluster (kalvarnas tillväxt minskar, mjölkförluster)
- Smittar inte människa. Orsakar inga förändringar på kött eller mjölk.

Symptom:

- Ofta är smittan symptomfri.
- Bakterien kapslar in sig i lungorna och kan via blodet sprida sig ut i kroppen.

1. Luftvägsinfektion

- 20-50 % av kalvar och unga nötkreatur insjuknar vid akut smitta på gården.
- Mild feber, aptitlöshet, klar eller purulent nässektret, hosta, andningssvårigheter.

2. Ledinfektioner (polyartrit) på kor och kalvar

3. Öroninfektioner hos kalvar (örat/öronen hänger, huvudet på sned)

4. Ögoninfektion grumling eller t o m ögonsekret kan påvisas

5. Mastit/ Juverinflammation

- Förekommer i alla åldrar och i alla produktionsfaser. Kor och kvigor även under sintiden.
- Mjölkkavkastningen försämras under ett par dagar drastiskt, upphör nästan, mjölken vattnig och/eller blodig. Den inflammerade juverdelen blir svullen (inte varm). Mjölproduktionen blir oftast inte normal igen utan den fortsätter att vara låg och kan förbli låg även under nästa laktationsperiod.
- Kan spridas via blodomloppet från den infekterade juverdelen till de andra juverdelarna.

6. Tjurarnas testikel- och blåskörtelinflammation (orchitis/vesiculitis)

- Sädscellernas kvalitet försämras
- Mykoplasma har konstaterats från både färskt och fryst sperma → kan infektera den seminerade kon och leda till abort när fostret blivit smittat.

Bekämpning:

M. bovis är inte en djursjukdom som bekämpas officiellt med myndighetsåtgärder.

ETT har tillsammans med nötkreaturssektorn gjort spelregler för djurhandeln och djurutställningar samt ett [kontrollprogram "Bekämpning av Mycoplasma bovis på nötkreatursgårdar"](#).

Vid köp av livdjur rekommenderas alltid att